

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanikah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Interpelacija

deželnega poslanca dr. Al. Rojca do visoke c. k. vlade o javni bolnišnici in blaznici usmiljenih bratov v Gorici.

V zadnji številki omenili smo, da deželni poslanec dr. Al. Rojca je izdal knjižico z naslovom: „Svojim volilcem!“, v kateri je ponatisnil interpelacijo o bolnišnici in blaznici usmiljenih bratov v Gorici. Ker obravnava dolga interpelacija prasanje, ki je za goriško deželo v mnogih ozirih velike važnosti, mislimo podati nekatere odlomke iz nje v obliki, ki se nam bo zdela najprimernejša. Za danes podajamo gg. čitateljem okrajšani uvod k omenjeni interpelaciji, ki se nahaja na straneh I.-IV. ročeno knjižice.

Poslanec pravi:

Ker je imela interpelacija, katero sem nameraval staviti do visoke vlade v seji deželnega zbora od 10., oziroma 11. januarja 1887, nepričakovan izid, in ker je dala povod raznotrim napadom na moje osebo, štejem si v dolžnost, da je s sporočim v polnem obsegu svojim častitim volilcem z namenom, da bi oni sodili o mojem postopanju.

Znano je, da sedanja domovinska postava naklada težka bremena našim občinam; ta bremena pa izvirajo najbolj iz bolnišničnih stroškov. Za tekoče leto je preliminiranih v ta namen celih 68.000 gl., reči: osem in šestdeset tisoč goldinarjev. — Ker sem videl in spoznal, da bi se dali ti stroški jako zmanjšati naši ubogi deželi, a ko bi bolnišnica in norišnica usmiljenih bratov v Gorici delovala kot javen zavod, stavljal sem l. 1883 v v. s. deželnem zboru predlog, da bi se stanje naših bolnišnic prere-ovalo po strokovnjaški poti.

Zlasti mi je bilo do tega, da bi dobila ta bolnišnica in norišnica od nje nezavisne zdravnike, ki bi kot deželni odgovorni organi skrbeli za deželni interes in pa za človečnostno ravnanje z bolniki brez škode za podjetnika.

Na moj predlog je dal deželni zbor deželnemu odboru nalogo sklicati posebno zdravniško enketo (komisijo). V tej enketi so vsi vabljeni veščaki presojevali najbolj zavod usmiljenih bratov, in deželni odbor, ki je bil pri vseh enketskih sejah navzoč, je imel dovolj prilike prepričati se o stanju tega zavoda in o predlogih enketskih veščakov. Deželni odbor je tudi videl, da enketski veščaki presojujejo zavod usmiljenih bratov kot javen zavod.

Kljubu temu je deželni odbor osnoval 10. julija

1884 za deželni zbor poročilo, v katerem se zanika javnost navedenega zavoda. V seji deželnega zbora 15. julija 1884 sem to poročilo kritikoval in zavračal tudi ustno izrečeno zanikanje, kakor da bi zavod usmiljenih bratov ne bil javen. Vseled takega sigurnoga zanikanja je deželni zbor glasoval v zmislu poročevalca deželnega odbora.

Zaradi tega sem stavljal v seji deželnega zbora 10. julija 1884 interpelacijo do deželnega odbora, v kateri sem mu dokazal, da zavod usmiljenih bratov je v resnici javen vseled posebnega ministerskega razglasa od leta 1876.

V tej seji je deželni odbor končno priznal po deželnom glavarju svojo pomoto, in me je isti deželni glavar opozoril, da se je v tem oziru obrniti do visoke c. k. vlade, kot zato pristojno oblasti. To pa storiti je bila po mojem mnenju dolžnost deželnega odbora; on bi bil moral skrbeti, da bi visoka vlada prisilila bolnišnico usmiljenih bratov, vesti se kot javen zavod. — Ali kakor ni deželni odbor porabil prilike, ko mu je sam zavod usmiljenih bratov ponujal že leta 1874, da bi dobil zavod od dežele zavisnega, torej deželni odgovornega zdravnika, ravno tako ni podpiral zdaj mojih namer.

Tako je ostalo do jeseni 1886. Tu se je kar naglo izemila huda bolezen v bolnišnici in norišnici usmiljenih bratov ter je vzela dobro ime deželi in še posebno pa škodovala tudi Goriškemu mestu.

Ta bolezen je bil še poseben povod, da sem nameraval zopet staviti interpelacijo, ali ta pot popolnoma v zmislu odgovora, ki mi ga je dal deželni glavar na mojo interpelacijo leta 1884, torej do visoke c. k. vlade same. Samo po sebi se pa razume, da mi je bilo interpelacijo utemeljiti toliko bolj, ker ni deželni odbor ničesar (?) ukrenil, kljub od njega priznani javnosti tega zavoda. Moja interpelacija je razjasnila brez ovinkov stvar, kakršna je, ne da bi hotela žaliti koga. Ako so pa dejanja taka, da ne ugajajo komu, jaz pač nisem kriv. Saj tudi deželi, koje mi je čast sozastopati, ne ugaja, da se je vgnezdila huda bolezen v bolnišnici in norišnici usmiljenih bratov.

Če se je torej pomotil l. 1884 deželni odbor, je tega sam kriv; in kljub temu, da mu je donela neprijetna motivacija tu sporočene interpelacije od 10. januarja 1887, bi bil deželni glavar boljše storil meni pustiti besedo in ne zabraniti interpelacije, ki meri koristiti teptani človečnosti in deželnemu interesu. Parlamentarni veščaki zatrjujejo, da interpelacije ustav-

ljati, je nenavadno, in deželni glavar, ko sam po pravilnem redu prepoveduje kritikovati interpelacije, se je pregrešil zoper isti pravilni red, ko je kritikoval motivacijo moje interpelacije od 10. januarja t. l., še predno sem jo prebral do konca. Umevno, pa vendar čudno je, da je v o. s. deželni zbor molčal nasproti takemu postopanju deželnega glavarja. Iz tega je razvidno, da ni bilo nijednega poslanca, ki bi se bil potegnil za prostost besede, in kar je še najslabše, da bi se bil potegnil, ko je šlo za interes dežele in človečnosti.

Meni po tem takim ni ostalo ničesar drugega, kakor obrniti se, ali naravnost do visokega c. k. ministerstva notranjih zadev, kot najvišje sanitarne oblasti, ali pa brez branja motivacije staviti samo suho obliko interpelacije do visoke c. k. vlade. Da bi se stvar, ker je nujna, ne zavlekla, in pa ker mi je bilo jedino la do stvari, krenil sem poslednjo pot in stavljal 13. januarja t. l. interpelacijo, kakor jo je brati na koncu motivacije.

Motivacija in interpelacija sta priobčeni tu v oni obliki, v kateri sem stavljal interpelacijo 10. januarja t. l. V suhi interpelaciji od 13. januarja t. l. pa sem visoki vladi mogel samo naznaniti, da se opira ta suha oblika na motivacijo, ki obsega 49 pisanih strani, in pa na 25 raznih spričeval in dokumentov. Silno obžalujem, da ne morem tukaj prijaviti omenjenih spričeval in dokumentov, katera sem pripravljeno pokazati vsakemu, in katera kažejo na čudno, prečudne razmere zavoda.

Nadejati se je, da bo visoka vlada izdal stvar preiskovala in rešila na blagor dežele, ki plačuje, in na blagor človečnosti, kar je bil od zadotka moj namen in namen zdravniške, od deželnega odbora prezte enkete. V plačilo za to namero je slavni deželni odbor v svojem poročilu od 10. julija 1884 razžaljivo govoril o pojedinih členih te enkete, in je oskrbnitvo zavoda usmiljenih bratov celó v svoji slavnostni knjigi pridelo enketsnemu členu dr. Percotu in meni pridevek „obreklijivosti“!

Iz tega poprečnega pojasnila bo, kakor se nadejam, častitim mojim volilcem vsebina priložene interpelacije, kolikor je to mogoče brez najvažnejših dokumentov, umiljiva, in na tej, čeravno pomanjkljivi podlagi, tudi sodba o mojem vedenju mogoča.

V Gorici, 27. januarja 1887.

Dr. Aleksij Rojca,
deželni poslanec.

LISTEK.

O cerkvenem petju.

IZ BRD, 15. marca.

Naše trte in sadno drevje zadela je huda poskušnja; ne ognjena, ampak ledena. Vse se čudi tej vremenski šibi, tej nenavadni poledici, ki ustavlja sok življenja in uničuje naše upe. Že je bilo začelo drevje razkazovati svoje cvetje, a zdaj se je usulo nanj toliko mrzlega snega, da je cvetje ustavljeno.

Zdi se, da hoče priroda posnemati naše kritike še, ki iz mrzle nevoščljivosti usipajo led na sosedovo cvetje. Ne bom spominjal, kako se je godilo našemu pesniku g. S. G.; a spominjati hočem, da niso še nehali napadati na „Cvetje“ naših oč. oo. frančiškanov, ktero je priporočalo prošnjo za dovoljenje slovenskega petja pri petih mašah. V 2. št. letošnjega „Cerkvenega Glasbenika“ str. 13. naveden je „zanimiv dokaz“ (?), ki pojasnjuje nepotrebno polemiko s „Cvetjem“. V tem dokazu so imenovani neznatni krajinski zbori, ki ne vežejo vseh škofij, ter navaja se izrek: „Bog ne usliši glasu (latinskega), ampak srce“ (ki občuti, kar jezik poje). Ali ni ta izrek bolj za „Cvetje“, nego proti njemu? Ali ne spominja ta izrek na gramjo božjo: „To ljudstvo me časti z jezikom, a njegovo srce je

daleč od mene“? — Iz tega sledi, da je primerno dovoliti slovenskemu narodu slovensko petje (če bi ne bilo že dovoljeno) tudi pri petih mašah, da je prošnja v ta namen dopustljiva, in da je bila polemika proti „Cvetju“ neopravičena. Ako so nekaj po nekaterih cerkvah peli, po lišah molili, po pisarnah uradovali v latinskem jeziku, ni da bi morali tudi zdaj in povsod tako latinščino rabiti za petje, za molitev in za uradovanje. Bolji so znani, narodni jeziki, ki v srcu izbujajo pobožne občute, nego tuji (mrtvi) jeziki brez ognja ljubezni. Občuti cerkveni zbor tridentinski je zelo spoštoval narodne jezike ter privolil, da se povsod obdržé potrjeni obredi (Sess. XXII. cap. VIII.) torej tudi narodu slovenskemu dovoljeni; a vrhu tega je sklenil, da se sme poleg narodnih (dovoljenih) tudi latinski jezik za sv. mašo rabiti (cap. IX.). Torej ni bilo vredno napadati „Cvetje“ s tako polemiko.!

Veseli me, da se je potrudil odbornik Cecil. društva goriškega objaviti v 3. št. „C. Gl.“ ogrambo proti ostrim ocenam II. zvezka „Cerk. pesni“, izdanih po goriškem društvu, ter da jo je tako dostojno izrazil. Naj le napreduje naš slavni odbor z izdajo narodnih cerkvenih pesmi! Za latinske že drugi skrbé, da ne zmanjkajo, skrbé Italijani in Nemci z mnogimi cecilijanskimi časniki, tudi edini slovenski cecilijanski časnik „C. Glasbenik“ tekmuje z njimi, kakor da bi mu bila glavna naloga polatinit cerkveno petje na Slovenskem.

Nujna potreba je, da naše goriško cecilijansko društvo skrbi za slovensko cerkveno petje, katero se gotovo večkrat rabi kot latinsko, vsaj na deželi. Prav je torej storil slavni odbor, da je začel izdajati stare med našim ljudstvom nabrane cerkvene pesmi. Ali to ne zadostuje. Treba nam je še mnogih napevov, zlasti za popoldansko božjo službo, katera ima vedno slovensko petje. Ne smejo se peti vsak praznik iste litanije, isti „Castimo“; naš narod rad péva, toda ljubi mnogovrstno spremembo. To isto zahteva tudi značaj raznih nedelj in praznikov. Vseled tega izražam prošnjo do slavnega odbora, naj bi, ako mogoče, skušal tudi tem potrebam zadostiti! V pravilih splošnega cecilijanskega društva, katera je sv. Oče Pij IX. s pisanjem (breve) od dne 16. decembra 1870 potrdil, bere se: „Prizadevalo si bode društvo, 1. da se gregorijansko ali koralno (splošno ljudsko) petje povsod vpelje; 2. s. pesmi, katere ljudstvo pri nekaterih opravihli poje, naj se ohranijo, ako cerkveno-pravnim postavam ne nasprotujejo.“

Vrli cecilijanec g. P. H. Sattner piše v svoji „Cerkveni glasbi“ str. 20.: „Človek je vnet in prevzet, ko sliši splošno ljudsko petje ali veličastni koral.“ — in na str. 8.: „Gregorijanski ali rimski koral je enoglasna (unisono) melodična zveza glasov, brez določnega takta, brez harmonije, čegar „rythmus“ se ravna le po jeziku. Zapravoljo teh last-

Dopisi.

Sempas, 14. aprila. — Dne 13. t. m. sešli so se tukajšnji — uže avgusta izvoljeni — starešine, da ni volili župana. Godilo se jim je, kakor svatom v neki vasi blizu Gorice. Nobenega ni manjkalo, samo novoste ni bilo. Naših 24 mož je pa zaatouj pričakovalo vladnega komisarja. Pa je tudi prav, da ga ni bilo. Zedinili bi se tako ne bili. Kandidatov je bilo več, kakor se jih je do zdaj imenovalo za bolgarski prestol. Pa naj županje uže kdor koli, toliko si usojamo izjaviti in naše občinske moše opozoriti, da je v interesu cele občine in tudi edino postavno, da ostane županstvo, županijski urad namreč, v Sempasu, to je v sredini županije. Ne pozvedajte občini nepotrebnih stroškov in ne mučite ljudi z nepotrebnimi poti. Bodočemu županu pa priporočamo skrb za občinske ceste, za vodotok v Sempasu ter za javni mir in red v občini.

Iz Grgarja, 14. aprila. — Objavi, predraga „Soča“, čestitko, ki se glasi pri nas o priliki, ko smo izvedeli, da gospod Matevž Trnovec, naš rojak, je imenovan svetovalec o. kr. deželne sodnije v Trstu. Naše besede, ki izražajo veselje na povzemanju našega rojaka in ponos vseh občanov, se glasé:

Dospela je komaj v Grgar novica,
Da viša je čast se odbrala za T é,
Rojakom se Tvojim zvedrila so lica,
V ponosu igra jim veselo sreč.
Lej, kakor mornarček odplove na pluje,
Si v znanosti večo odšel izmed nas:
Vihar marsikteri Ti v jadra prihruje,
Ohranil pa vedno si jasen obraz.
Kak sreča, si zvedel, človeka udarja;
Izpil marsiktero si kupo grenko;
A vendar za vero, za dom, za cesarja
Ostalo srcé Ti je zmirom zvestó.
Posabil Ti nisi še rojstnega kraja,
Ostal si priljuden in odprt v časteh,
Napuha srcé Ti poznalo ni zmaja,
Zapóljaj Te sreče ni sladki nasmeh.
Zató pa slavimo Te vdani rojaki,
Tobe, dežele precejenji kraš!
„Bog stoj Ti na strani v uri vsaki,“
Doni iz daljave radostni naš glas.

Iskreli Grgarci.

Z Livka, dne 12. aprila. — (Naš župan.) V predzadnji „Soči“ se je neki dopisnik iz Iderskega proti koncu spomnil tudi našega župana ter mu povedal par gorkih. Podpisanimi bivšima podžupanoma je jako žal, da morata plemenita dejanja sedanjega župana prati v „Soči“, če nama „Soča“ dovoli nekaj prostora, kar bode pravico na ljubo jako koristno. O tem, o čemer govoriva, pritožila sva se tudi pri veleslavnem deželnem odboru.

Naš župan se kar nič ne briga za § 65. obč. reda, ki govori o občinskih računih. Župan bi moral že pred začetkom leta sestaviti preudarke o dohodkih in stroških za bodoče leto; moral bi najkasneje po dveh mesecih napraviti natančen račun v preteklem upravnem letu; račun bi moral vsakemu občanu biti razgneti vsaj 14 dni poprej nego jih začne obč. starešinstvo pretresati. — Gospod župan pa je za vse to gluhi in slepi. Preudarkov ni nikoli; o dohodkih in stroških pa cela leta ničesar ne zapisuje; par dni pred obč. zborovanjem ali sejo narekuje gospod župan vse stroške in dohodke le na pamet

nosti koral lahko poje cela občina, in v tem ima prednost pred figuralnim ali umetnim petjem. Peto se je koralno vse čase do današnjih dni. Vzrok, zakaj to petje danes vsem ne dopade, je pa ta, ker je velik del krščanske občine (vsled — recimo rešnico — nerazumljivega petja novih latinoljubov) mlačen postal in posveten.* Vrnimo se torej k šoli koral in splošnega ljudskega petja, katero mora pri nas slovensko biti. To bo probujalo, ogrevalo, žlahtnilo in do nebes povzdigovalo srca našega naroda, to bo pravi „sursum corda“, kakoršen zahteva katoliška cerkev in sv. Pavel. Luterani so bili zelo probudili narodno gibanje, a tridentinski občni cerkveni zbor ni prepovedal cerkvenega petja v narodnem jeziku, pač pa mehkužno in nespodobno petje in orgljanje. Z ozirom na take pomisleke je izdala „Kongregacija obredov“ dne 27. sept. 1864 odlok, da se sme peti v narodnem jeziku pri blagoslovu z Najsvetejšim, pri maši pred izpostavljenim sv. Reš. Telesom in pri procesiji na dan sv. R. T. Torej potrebujemo slovenskih pesmi. Jakoblav.

1) Opomba uredništva. Kadar se govori o narodnem jeziku pri javni službi božji in posebe o petji pri slovenskih mašah, treba je ločiti med tem, kar se vsled obstoječih razmer in gledé na službo

* O birmi v Vedrijanu je naša visoka duhovščina hvalila skupno ljudsko petje. Naš rani knezo nadškof Andrej je usimeno in pisмено z okrožnico dne 3. avgusta 1857 št. 1300 priporočal izko petje.

kakomu zakonemu pisacu. Kako natančni so taki računi, lahko si mislijo čestiti bralci sami. Nijednega izdatka župan ne more dokazati! Ali je to lepo gospodarstvo? kaj ne? Pri zadnjem računu v l. 1886., ki ga je skrpal še le en dan pred sejo, — (računa ni pokazal, kar prebral ga je!) — smo razvideli, da se je le pri organistovi plači gosp. župan pomotil za 10 $\frac{1}{2}$ gld.; kaj bi bilo, če bi mogli pa do živega pri okroglih številih? (In župan računi le na debelo, samo na okrogla števila, za krajcarje se ne zmeni. Čemu tudi ta drobšč? J eden podžupanov je župana potem interpeloval: naj se račun dokaže in pokaže in naj se dá podpisati tudi — podžupanom. Ali glejte ga, oblastnata; to mu ne diši. Rekel je: „Če ga ne podpisate ti, ga pa kedo drugi“ — in vtaknil je račun v žep in nikdo ga ni več videl. — O nepravilnostih pri računih (— in to je vendar glavna rač! —) bi govorila lahko še mnogo; ker je pa tudi še mnogo drugih nepravilnosti, naj končava s tem.

2. Pod ranjkim županom Ivanom Mašera-o se je napravila od Livka do Avse nova lepa cesta z mnogimi občinskimi stroški in s podporami deželnega zbora. Pri nas pa je zemljo svet; sama zolja; kamnja nič. Da bi se pa tista cesta utrdila, nanosilo se je kamnje na hrbtih od daleč, debelo in tudi zidarsko kamenje, da se je vsa cesta „polastala“. In kako skrbi gosp. župan za ohranjenje obč. cest po §. 61. obč. reda? Glejte, župan je hotel zidati štalo; kamenje je pa celo daleč. Kaj stori? gre, poruže iz ceste kamenje, odstrani varstvene kamne ob strani, zvozi jih domov in seaida štalo! Ljubi bralci, ali ste slišali že kaj takega!

3. In tako bi naštevala lahko še drugih dejanj, ki ne pristujejo poštenemu možu! še manj pa županu! Pa naj bo dovolj; saj se že iz zgornjega prejasno vidi, kako osetovsko nas vodi naš župan.

Simon Hraš. — Anton Hraš.

Izpod Čavna, dne 12. aprila. — (Posnemanja vredno). Priliko sem imel zvedeti, da po navetu odlikovanega g. župana Gojaškega Silvestra Cigoja, je tamošnje starešinstvo sklonilo v svojej javnej seji, da od Gojaškega krčmarja se bo tirjalo samo malenkostnih 10 $\frac{1}{2}$ forintov na leto kot vinska vžitina, če ne bo podpiral v svojej krčmi igralcev (kvartačev); drugače bi moral plačati 50 forintov. Tako postopanje potrjuje g. župana odlikovanje, ter daje čast starešinstvu, oziroma občini. Saj pravim, da sl. županstva imajo leke za take in razne druge kužne bolezni, ki so že spravili in še spravijo marsikoga na boben in v grob. Pa kaj se hoče? eden ima dosti posla z navadnimi obč. opravki, drugi s trgovino, tretji se boji zamiriti se prestopnikom, itd. Pri vsem tem pa je želeti, da bi gg. župani in starešine ali sploh dež. zastopniki žrtvovali se svojemu triletnemu poklicu z vso močjo, da bi se zatle enkrat razne napake, ki sramotijo novejšo časo, v katerih imamo priliko vprav mi Slovenci, da se povzdignemo nad svoje nasprotnike.

Iz Cerkljanskih hribov, 5. aprila. — Letošnja zima je res tako hudo vila z repom, da je marsikaj izvila in pokončala. Zlasti po naših hribih je, kakor vsako leto, tudi letos veliko sadnega drevja polomila in pokončala. Da bi pač ne zamudili naši posestniki o zlatem pomladanskem času skrbeti za sadno drevje. Naj bi vsak posestnik le eden teden žrtvoval sadjereji, da bi nekoliko mladih lesnik zasadil in nekoliko požlahtnil, da bi se starega drevja staro ljubje in mah osnažil. Ako bi Bog temu še svojo

božjo na sebi in na njen namen zdi najprimernejše, ter med tem, kar cerkev v tem oziru ukaže ali svetuje. Narobe dela, kdor za vsako svojo misel, pametno ali nespametno, išče cerkvenih določeb, katere po svoje zavija, da dobi v njih, kar želi, in več nego obsegajo. Ali narobe dela tudi oni, ki hoče vse le po svoji glavi prestrojiti ne gledé na to, kaj cerkev v tem oziru zahteva in zakaj. Glede tihih maš, popoldanske službe božje in nekaterih pobožnostij se ne nahajajo cerkvene naredbe, ki bi komu težave delale. Glede slovenskih maš zapovedano je latinsko petje, ako duhovnik poje latinsko mašo, in sicer zato, ker obrednik (duhoven) in pevci pojejo in molijo iste besede (Introitus, Kyrie, Gloria, Graduale, Tractus, Credo itd.) Razen latinske maše dovoljena je Slovonom tudi staroslovenska maša, pri kateri se naravno poje staroslovensko. Kje in v kaki meri se sme zdaj rabiti staroslovensčina pri cerkvenih obredih, določuje cerkev. [Novoslovenski jezik pa ni bil nikoli dovoljen kot obredni jezik pri maši; zato ne morejo maše (iz cerkvenih mašnih bukev) ni duhovnik ni pevci peti v novoslovenskem jeziku, ako cerkev tega posebe ne dovoli. Prošnje v tem oziru niso prepovedane; ali nekateri pisatelji smatrajo kot svojo nalogo pobijati taka prizadevanja, kakor tudi prizadevanje, da bi dobil večjo veljavo staroslovenski jezik, ki po mnenju nekaterih mož bi bil vez, ki bi bližala slovenske razkolenike katoliški cerkvi. Pred vsem pobijajo pa taka prizadevanja oni poltiuki, ki vidijo v verskem zjedinenju Slovanov veliko nevarnost za Evropo.

pomoč dal, bi se to delo stotero poplačalo. Koliko se za sadje potegne, spričuje lanska jesen, ko so posestniki potegnili po 100 do 300 gl. za sadje; in še za dom so ga imeli zadosti. Da bi Bog dal zopet kmalu tako rodovitno in bogato jesen, da zopet pridobimo kaj novecev, ki se dandanes že tudi po naših samotnih hribih, tako lahko i brezmiselno zapravljajo.

Vsak stan in vsaka starost ima tudi še svoj postranski davek, zlasti pa mladina. Mladina se je poprijela šnepsarije, tobakarije in potem pa še igre. To je tisti davek, ki že skoro pri nobenem mladenču ne da žepu miru. Mladenčiči ne pomislijo, da pridejo sivi lasje; toda gorje mu, kecr nič ne prihrani za vsakdanji kruh. Radi ali neradi se bodo morali taki lahkomisljenci opirati na radodarne ljudi. In malo boljše so drugi stanovi. Vsak gleda, da bi se lepo oblačil, dobro živel in pa da bi malo ali nič ne delal; in tako bi kmalu ne bilo rezločka med gospodom in kmetom. Ako še dolgo tako počje, pridejo poprej ali poznej tudi naši hribi na okroglo kolo ter se bodo takali v prepad. J. P.

S Trnovega, 12. aprila. — Draga „Soča“, ker si toliko nadlegovana zastran nas, ne zameri, če prosim, da bi sprejela blagovoljno v svoje predale še par vrtic. Kar je g. dopisnik s Trnovega dne 25. marca in 1. aprila v „Soči“ pisal, je le laž; vesel je, če župana in tajnika črni, kakor tudi starašine. Prosim ga, ali mu niso znani računi županovi? Menim, da. O računu nekega drugega oskrbnštva na Trnovem ne vejo pa Trnovci nič: ali tisti račun opominjati, zabi vselej v „Soči“. Trnovski dopisnik nič drugega ne dela na Trnovem ko to, da mir kali.

Za zdaj n'imam časa reči nadalje razkladati, ker imam druge posle.

Oni dopisnik morda ima več časa in tudi več plače nego župan na Trnovem, zato lahko klepeta; vendar se še ni podpisal. Jaz pa se podpišem z imenom in priimkom.

Jožef Rijavic, župan.

Izpod Štrajske gore blizu Miklavca pisal je nekdo v 7. številki celovškega „Mira“ o svojem potovanju po Goriškem, posebe po Soški dolini, naslednje za nas goriške Slovence zanimive besede: „Odtod sem se pošal na sv. Goro D. Marije pri Gorici. Tudi tukaj je vse tako lepo in slovesno, da bi se človek le zjokal od same radosti in pobožnosti. — Na dom sem se vrnil skozi Soško dolino, skozi Kanal, Tolmin in Bovec. Na celem svojem potovanju sem slišal samo slovensko besedo, kar mi je jako dobro djalo. Bodi si krčma, gostilna, štacuna ali kavarna — povsod vse lepo po domače, slovensko. Pri nas pa vsi le nemščino štulijo, akoravno jo lomijo, da je joj in groza. V Bovcu sem prenočeval v gostilni gosp. Jonka. To ime me je spominjalo neke pravde, ki je lansko leto tekla med „Slov. Narodom“ in g. Jonkom. Gosp. Jonko, pri katerem sem prenočeval, je govoril vedno le slovenski, in se obnašal tako prijazno, da sem si mislil, ta gospod ne more biti tisti razupiti Jonko. K temu gospodu tudi ljudje iz bližnje okolice dokaj radi in obilno dohajajo, česar sem se prepričal sam. To so ti pravi, čvrsti slovenski korenjaki. Vse, povsod in vselej vse le po slovensko. Slišal sem tudi praviti, da tam v „Črezsoči“ nimajo učitelja, da tam gosp. dušni pastir podučuje otroke, seveda vse po slovensko, otroci znajo slovensko brati, pisati in rajtati. Zdi mi se: O, da bi le tudi pri nas bila takal žalovali in tožili pa so vsi, da se kuga nesročnega zganjepitja čedalje bolj širi tudi po Goriškem! Na potu črez Predel sem videl čudne reči: Trdnjave tako močne, da jih sovražnik ne more zmagati in razdreti; globočine in prepace za tako strašne, da se človeku v glavi vrtili, ako v nje pogleda. Videl sem tudi spomenik, ki popotniku označuje, da je na tem mestu l. 1809 hrabri junak stočnik Herman s svojim krdelem dal življenje za domovino. Slava! Požebal sem tu nekaj očenašev za te slavne junake! Na Trbižu sem se vsedel v vagon in srečno dospel na svoj dom.“

Iz Sela, 13. aprila. — V prospeh zadruga, ki je namenjena posestnikom goveje živine, o kateri je bila lani sprožena misel v Selu pri Čerčičah, storil se je lansko leto prvi korak s tem, da so se napravila pravila, katera je razglasil „Gospodarski List“. Namenilo se je bilo namreč kaciš 20 tukajšnjih posestnikov, da ustanovijo med seboj zadrugo, ki bi povračala škodo, katero bi posestnik imel na živini. Ker pa so zvedeli, da za tako malo število udov ne bi dobili višjega dovoljenja, odložili so stvar na ugodnejši čas. Zdi se, da za to ugodni čas ni več daleč; kajti sliši se, da šempaski rodoljubi skličejo v kakem primernem središču velik shod v namen, da se ustanovi omenjena zadruga. Menda, da so že pripravili občirna pravila v ta za nas velevažni namen. Taka znamenja kažejo, da narodni slovenski poganki bodo o svojem času lepo cveteli in, kakor upamo, tudi dober sad prinašali.

Ni dvomiti, da pride čas, ko bode naš narod preskrbljen z vsemi potrebnimi društvi. V slogi je moč; zato ustanovljajmo si potrebna društva.

Z Vipavskega, 14. aprila. (Kaj je ljudska posojilnica?) Potem ko mi je nesrečna bolezen pred 6 leti prekrizala moje obrtniške račune, prišel sem do skrajne denarne stiske, tako da posamezni sosedje (vaščanje) so me obsodili na boben, ter mojim gg. upnikom oznanovali zgubo, ker navada pri nas je ta, da iz malenkosti zraste veliko in da to se naposled maščuje. Naravno pa je, da moji gg. upniki oziroma dobrotniki so si začeli šepetati na uho, boječi se zgube. In kaj mi je bilo tedaj storiti? Obrtnol sem se s prošnjo do slavne komaj osnovane Goriške ljudske posojilnice, ki mi je takoj posodila 600 forintov, da sem odpravil strah rečenim gg. upnikom; moji sodniki pa še dandanes mislijo, da me sl. posojilnica izbobna. Reči se mora, da 600 forintov ni malenkost za malega obrtnika, pa vendar opomogel sem si tako, da imam le še po imenu nekaj malo dolga pri posojilnici; vse drugo sem že izčistil. Zato priporočam vsakemu kmetu ali obrtniku, naj se oklene prekriznega zavoda ter naj bode društvenik, če ne z več, vsaj z enim deležem ali akcijo v znesku 10 forintov, da bo v obroču previdnosti v večji ali mali stiski. Oni pa, ki so srečni, da ne potrebujejo posojila; naj bodo društveniki iz prave rodoljubnosti. Sicer pa je le malokdo tako trdo podkovan, da bi gotovo ne potreboval kedaj posojila za daljši ali krajši čas. Štujem si v sveto dolžnost sl. občinstvu prijaviti, da če ne bi bila osnovana sl. posojilnica že ob času mojega poloma, bi se bila gotovo gledé mene uresničila gore rečena obsodba prej ali poznej, kajti primoran bi bil gg. upnike vključiti na svoje premoženje; po tem se lahko sodi, kak izid bi bil vsled raznih stroškov, ki bi se nakopičili pri dotičnem vključenju.

Politični razgled.

Tudi v teh zadnjih osmih dneh pripetilo se je malo važnega na političnem polju toliko gledé notranje kakor zunanje politike. O velikih praznikih počiva tudi navadno politika. Na znotraj bi bilo opomniti, da je določen dan, ko se zopet snide državni zbor na Dunaji, in sicer se bode to zgodilo dne 23. t. m. Na dnevnem redu prve seje ni posebno važnih točk. Med tem pripravljajo se pa Dunaj in z njim vsa Avstrija, da bi slovesno praznovala 60 letnico, od kar je nadvojvoda Albrecht vstopil v vojsko. Ako pomislimo, koliko zaslug ima imenovani visoki gospod za dom in cesarja in kako priljubljen je v vseh krogih in pri vseh narodih, lahko trdimo, da bode svečanost velikanska.

Zaradi pomanjkanja zanimivega gradiva pišejo listi še vedno o italijanskem ministerstvu, posebno radi se pa pečajo z ministrom notranjih zadev Crispi-jem. Židovski listi v Avstriji in zunaj se na vso moč trudijo, da bi zamorca umili. Oni trdijo, da je g. minister zelo udan kralju in ne bode nikako podiral zveze nemško-italijanske, dočim so drugi avstrijski listi v tem oziru nekako neverni Tomaži. Zdi se, kakor bi pisali prvi na migljaj iz Berolina, naj bi tolažili zaveznika, kateremu ni ta novotarija po godu. Inače se pečajo listi mnogo tudi z razmerami v Rusiji, ne da bi vedeli kaj posebno važnega in zanimivega od tam poročati. Vest, da se je zopet nameraval atentat na carja, se je preklicala. Trocarska zveza je nehala in se ni še ponovila, ako je časnikarstvo dobro poučeno.

Vznemirjajoči glasovi prihajajo iz Bolgarije, kjer se neki resno na to dela, da bi bil zopet voljen Aleksander Battenberg bolgarskim knezom. Če se to obistini, potem bi bila Rusija pač siljena vojsko začeti, ako noče zgubiti vse veljave v Evropi. Sicer pa bi bil res že čas, da bi se tako ali tako tem homatijam konec naredil.

Domače in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo razkazanih je bilo v 15. št. „Soče“ 2.208 gl. 14/100 kr. Dalje so darovali: Bavec Franc, mizar v Selu, 50 kr.; nekdo po pošti iz St. Petra na Kranjskem 1 gl. 60 kr.; dva Ljubljancana iz Spodnjih Poljan svojemu prijatelju izza mladih let 10 gl.; Josip Tomšič, vikar v Levpi, 3 gl.; Jožef Keršič, župnik na Jeseucih na Gorenjskem, (objavljen v zadnjem razkazu v „Slovenca“) 5 gl.; rodoljub pri Sv. Tomaži v Vipavski dolini 2 gl.; novih darov 22 gl. 10 kr.; vseh darov 2230 gl. 24/100 kr. Od teh naloženih je v Goriški ljudski posojilnici na knjižico št. 84. 2200 gl. Nadaljni darovi se še vedno hvaležno sprejemajo.

Radodarni doneski došli so nam ta teden in sicer so dali: za otroški vrt in dekliško šolo: St. Kafol, stolni korar v Gorici, 10 gl.; Josip Kragelj, dekan v Tolminu, 2 gl.; Josip Tomšič, vikar v Levpi, 2 gl.; — za študentovsko kuhinjo: Josip Kragelj, dekan, 2 gl. Presrečna hvala blagim dobrotnikom.

Premeščenje in imenovanja. Deželnega sodišča svetovalec Co'ene je bil premeščen iz Rovinja v Trst; okrajna sodnika dr. A. Tušar v Kanalu in J. Flagar v Vodujanu sta bila imenovana za deželnega sodišča svetovalca pri okrožnem sodišči v Rovinji; okrajna sodnika g. Legat in Matej Trnovec v Sezani pa za deželnega sodišča svetovalca v Trstu.

II. Primorsko vojaško veteransko društvo za Gorico in Gradišče pod Najvišjim pokroviteljstvom Njegovega s. k. apostolskega Velikanstva cesarja Franca Jožefa I. vabi vse svoje ude k rednemu občnemu zboru v nedeljo dne 17. aprila 1887 ob 10. uri predpoldne v prostorih restavracije „Pri Evropi“ na Travniku št. 16. Dnevni red. 1. Odpre se zborovanje. 2. Prebere in potrdi se zapisnik zadnjega občnega zboru dne 17. januarja 1886. 3. Poročilo o društvenem delovanju in razvoju. 4. Letni račun s pojasnilom in z nasvetom, da bi se odobril presežek v stroških. 5. Predlog, da bi se premnila §§ 15. in 16. društvenih pravil, zadevajajoča rezervni zalog. 6. Poročilo o podpornem društvu za ude iz političnega okraja Gradiškega, kakor tudi o onem za ude iz Gorice, Rubij, Mirna, Stračič in Podgore. 7. Predlog o godbenem zalogu. 8. Predlog, da bi se sestavil prostovoljen oddelek črne vojske, in spodbuda za prostovoljno službo v bolnišnicah. 9. Razni nasveti in predlogi. 10. Dopolnilne volitve več odbornikov in enega ude pregledovalnega odseka. Ako bi ne prišlo k zboru vsaj 100 društvenikov glasovalcev, skliče se zbor še enkrat ob isti uri v istem prostoru in z istim dnevnim redom dne 8. maja t. l.; a takrat bi se sklepalo ne gledé na število navzočih udov. (Prvi del pravil III in § 3). Morebitni predlogi in nasveti imajo se naznaniti vsaj osem dni pred občnim zborom predsedništvu po § 40. I. del III. društvenih pravil. Dopolnilno vabilo služi tudi kot vetopnica.

C. k. kmetijsko društvo v Gorici vabi svoje ude k rednemu zboru, kateri bo v društveni dvorani v četrtek 21. t. m. ob 11. uri predpoldne se sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo centralnega odbora o društvenem delovanju v letu 1886. 2. Čitanje in potrditev: a. društvenega računa za leto 1886, b. društvenega proračuna za leto 1887, c. stanja društvenega premoženja konec leta 1886. 3. Poročilo o porabi državnih podpor leta 1886. 4. Določi se, kdaj in kje naj bo prihodnji občni zbor po namenu §. 33 društvenih pravil. 5. Morebitni predlogi.

Počitnice na srednjih šolah določujejo se od nekdanj tako, da ugajajo, kolikor mogoče, učiteljem. Ko so bili učitelji še krepki in so hodili radi na lov, bile so počitnice meseca oktobra in novembra, ker je takrat največ divjačina. Pozneje zamrl je Nimrodov (prvega lovca) rod in učitelji so višje cenili mirno poljsko življenje po izgledu nekaterih Rimcev in očaka Noeta, ki je prvi sadil žlahtno vinsko trto. Zato so bile počitnice meseca septembra in oktobra, ko se vrši trgatov v večjih krajih. Dandanes so zgrajene železnice in plače učiteljem so se povišale; zato nahajajo mnogi svoje veselje v raznih kopelih in v plezanju po strmih hribih, za kar je najbolj pripraven poletni čas. Vsled tega so dandanes počitnice od 16. julija do 15. septembra, in ta red obvelja z letošnjim letom tudi za goriške srednje šole. Nam se zdijo take počitnice najprimernejše, ki ugajajo učiteljem in učencem. Take so v naših krajih one, ki trpe od 15. avgusta do 15. oktobra. Poletne počitnice ugajajo samo bogatim učencem, ki gredo z roditelji v kopeli ali „na hlad“; vsem drugim ne ustrezajo, ker mora biti dijak radi velike vročine ves dan brez pravega dela doma in se ne more na prostem razvedriti. Zato se nadejamo, da višja šolska oblast s časom spremeni sedanjo določbo, posebno ker rabimo krepkih vojakov, ki morajo v mladosti privaditi se raznim težavam in utrditi svoje telo.

Oznanilo. Naznanja se s tem, da se bodo dne 30. aprila 1887 ob 10. uri zjutraj v pisarnici tukajšnjega deželnega odbora, javno srečkale obligacije zemljiščno odveznega zaloge v znesku odmerjenem v razdolžitvenem načrtu z dne 3. marcija 1856. (Drž. zak. II. št. 4). Deželni odbor v Gorici, dne 13. aprila 1887.

Drobne novice. Odbor za Dolinarjev spomenik v Trstu postavil je v nedeljo 3. t. m. lep križ z marmorja na gomilo prerano umrlega rodoljuba. — Kuratorji goriške zastavljavnice (Monte di pietà) in z njo združene hranilnice imenoval je po smrti rankega Dom. Lovisonija kot ravnatelja rečenemu zavodu Konrada pl. Fabrisa, župana in posestnika v St. Ferjanu ter meščana goriškega. — „Matica Slovenska“ v Ljubljani imela je 13. t. m. občni zbor, pri katerem so se izvolili v dopolnitev odbora naslednji gg.: Fr. Hubad, Fr. Levac, L. Robič, J. Šabec, J. Flis, dr. A. Gregorič, dr. L. Pužar, A. Se-

nekovič, Fr. Wiesthaler in A. Kržič. — V Trstu ni postavila patrijotična stranka kandidatov za mestno starišinstvo in bo imela laška „Ginnastica“ lahko zmago. Pomoljivi časi, ko „državna“ stranka vrže puško od sebe! — Velikonočne slavnosti v Gorici bile so sijajne, v vsaki cerkvi odlikovalo se je vstajenje po kaki hvalevredni posebnosti. — O tej priliki prineslo je glasilo sedanje politike na Primorskem, židovski „Corriere“, strupeno vest o streljanju z možnarji, ker se je nekdo v hribih po neprevidnosti pri streljanju poškodoval, ter imenuje to, kar mi spoštujemo in častimo, vražo (superstizione). In ta list za dostuje nekim krogom! — O volitvah v mestno starišinstvo je do zdaj vse tiho; dogovor med „vladno“ stranko, mestnim tujnikom (kateremu se je morala „Unione“ umakniti) in „katoliki“ je baje uže dovršen, tako da se bo volilo letos prav gladko. — Vitalijan vitez Fumigalli podaril je gor. mestu 20.000, da se ustanovi štiri.azredna šola v okolici Sv. Antona. — Rudolf grof Coronini, sin dež. glavarja, imenovan je attaché (atašé, pristav) pri avstr. dragomanatu (tolmaškem uradu) v Carigradu. — Konjake dirke privabile so 11. in 12. t. m. mnogo občinstva na Rojice; oddala so se vsa darila. — Prihodnjo nedeljo ob 4 pop. dirjalo bo pa kakih 100 velocipelistov na istem prostoru.

Družbi sv. Cirila in Metoda podaril je začetnik te družbe Ivan Vrhovnik za velikonočne pirihe 100 gl. Pošiljati je pripisal, da je podaril ta dar narodu slovenskemu namesto poljuba, ki je velikonočno nedeljo navaden pri mnogih Slovanih. Oh tej priliki pozdravljajo se prijatelji z besedami: „Hristos voskres“ (Kristus je vstal). Naj bi našel velikodušni daritelj mnogo posnemalcev v prosoh narodnega šolstva med Slovenci.

Delalsko podporno društvo pod pokroviteljstvom Nj. visokosti cesarjeviča Rudolfa v Trstu, za slovenski žiroj v Trstu jako važno društvo, izdalo je tudi letos, kakor vsako leto, svoje letno poročilo, v katerem čitamo marsikaj zanimivega in podučilnega. Vidi se skor in tega poročila, da se ima tudi vodstvo tega društva boriti z velikimi težavami; pri vsaj težavi pa vendar društvo napreduje in je za staro italijansko „Operalo“ najmočnejše in najvažnejše ljudsko društvo v Trstu. Leto 1886. ne more se priletevati srečnejšim dobam v življenju tega društva, katero obstoji zdaj uže 9. leto; strašna morilka kolera, ki je lansko poletje v Trstu tako močno razsajala, je tudi od društva tirjala mnogo izvanrednih žrtov; kajti podporne bolnikom je izdalo v letu 1886. nad 2500 gl. več, nego v letu 1885., akoprem so bili društveni dohodki le malo višji od leta 1885. Pri vsem tem pa se je društveno premoženje lansko leto pomnožilo za f. 1300 in ima društvo denes premoženja okolo 17.400 gl., v gotovini nad 12.300 gl., kateri so na razno načine varno naloženi. Udje so plačali pristopnice in tednine 13.511 gl. 81 kr.; potrosilo pa je društvo za podporo bolnikom, za zdravila in zdravnika 12.578 gl. 15 kr. Rodbinam umrlih izplačalo se je podpore za pogrebščino f. 560. Konec lanskega leta imelo je društvo: častnih udov: 1; ustanovnikov: 8; dopolnih udov: 38; rednih udov: 1112, in rednih družabnic: 318. Odbor je koncem leta zbrisal vse one, ki so s plačilom zaostali nad 13 tednov; od zbrisanih pa se jih gotovo mnogo povrne. Prihodnjo nedeljo 7 t. m. bo imelo društvo svoj občni zbor v dvorani „Slovenske štaltnice“ o 5. uri zvečer. Društvo napreduje prav dobro in napravi, kakor se pripoveduje, v nedeljo 8. maja izlet na Sv. Goro pri Gorici in v Solkan.

Razpis častne nagrade za povest, namenjeno slovenski mladini. Razumniki vseh omikanih narodov paznim očesom motrijo razvoj tistega dela književnosti svoje, kateri je v prvi vrsti namenjen mlademu narastaju, ter vestno skrbé za to, da se mladini podajajo v roke po obliki in vsebini dovršene, čistim peresom in plemenitim srcem pisane zabavne in poučne knjige. Tudi v Slovencih se je že večkrat poučarjalo, kako potrebujemo mladini svoji primerne berila in razna učiteljska in pedagogijska društva naša so večkrat ukrepala o tem in obravnavala vprašanje, kako bi se zadelala ta praznina v književnosti slovenski. To uvidevši je znani rodoljub češki in prijatelj mladine slovenske, blagorodni gospod Jan Lego v Pragi, po županu ljubljanskem podpisane odbora izročil sedem cesarskih cekinov v plemeniti namen, da ž njimi nagradi najboljšo povest, namenjeno slovenski mladini od dvanajstih let dalje. Navedeni znesek sedmih cesarskih cekinov pa je samó častna nagrada, katera se izplača pisatelju povesti; vrhu tega gospod Jan Lego poskrbi še za to, da pisatelj nagrajene povesti prejme za spis svoj še navadni pisateljski honorar. Pisatelj nam v svoji povesti naslikaj vzornega slovenskega mladence, odličnega z vsemi krščanskimi in državljanskimi vrlinami; od tiste dōbe, ko začne hoditi v šolo, sprémi ga do možkih let, ko stopi v praktično življenje, opiši ga živo in plastično brez moralizovanja, da bode mlada duša, videča pred seboj junaka poveati, hrepenela po njegovem vvišenem vzgledu izpolnovati vse dolžnosti, katere narod, cerkev in država zahtevajo od poštenega moša. Ako pisatelj

takošno životopisno povest postavi v zgodovinsko zanimiv čas ter njeno dejanje oprè na take domače kraje, ki se odlikujejo po prirodni lepoti svoji, bode tem večja zaluga njegova. Povest obscaja svet tiskovnih pól male osmerke, natisnena z navadnim garmondskimi črkami. Rokopisi naj se pošljajo do konca tekočega leta načelniku podpisane odbora, kateri tudi povesti prisodi darilo ter pisatelju njenomu izročí častni honorar. V Ljubljani 1. aprila 1887. Peter Grasselli, župan Ljubljanski, načelnik. — Prof. Fr. Lovèc, urednik „Ljubljanskega Zvona“, načelnikov namestnik. — Prof. Janez Gnjèzda, predsednik družbe katoliških rokodelskih pomočnikov. — Ivan Tomšič, c. kr. vadniški učitelj in urednik „Vrtèev“.

Staroslovenski jezik dobil je že pred tisoč leti od rimskih papežev pravico, da se sme v njem opravljati služba božja in darovati Bogu najčistejši dar. Teh pravic ni rimska stolica nikoli preklicala, pač pa jih je pogosto petrdila in obnovila. Posebno sedanjí rimski papež Leon XIII je od prvega začetka, ko je nastopil Petrov stol, do zdaj jako naklonjen slovenskemu jeziku in slovenski službi božji; pa ne radi lepote ali blagoljasa našega starega jezika, ampak za to, ker se kaže, da kakor je ta jezik pred 1000 leti veliko pripomogel, da se je v slovenskem narodu širila katoliška vera, bi tudi zdaj izvrstno služil, da bi se približali in združili naši razkolni bratje z rimsko cerkvijo. Naravno je, da povrat h katoliški cerkvi, prvotni skupni materi vseh Slovanov, bi bil v veliko korist ne samo cerkvi, temveč tudi razkolnim, pravoslavnim Slovanom samim. Tem pa mora se po mnenju nekíh politikov zapirati pot do omike, do moči in svobode, dosledno do katoliške vere; zato so napeli vse moči, da bi zaprečili ono gibanje, ki se je bilo začelo pred leti po inicijativi iz Rima v hvalo slovenskega obrednega jezika. Ker niso sprejeli daru, ki se je iz Rima ponujal, oni, katerim bi bil v slavo in v veliko svetno moč, poprosil je zanj razkolnik, pravoslawen Slovan, knez črnogorski Nikica z nadškofom barskim, ki je višji vladika vseh katolikov v Črnogori. Sveti oče dovolil je, da v Črnogori se smejo opravljati vsa cerkvena opravila v staroslovenskem jeziku po rimskem obredu ter da se sme rabiti v cerkvenih bukvah cirilica, katera služi uže zdaj vsem pravoslavnim kot vsakdanja pisava. V ta namen tiskajo se v Rimu v tiskarni „De propaganda fide“ staroslovenske obredne knjige s cirilico. Jezik in azbuka ali pisava bila sta visok zid, ki sta uže veliko stoletij ločila pravoslavne in katoliške Slovane. Z imenovano določbo rimskega papeža Leona XIII padel je oni zid za Črnogoro in upati smemo, da to bo prvi začetek k medsebojnemu spoznanju in k združenju vzhode cerkve z rimsko stolico. V tem pogledu je nova določba velikega, evropskega pomena. Slovenci smo pa lahko ponosni, da naš nekdanji jezik se rabi v katoliški cerkvi pri najsvetejših opravilih in da bo on se svojo azbuko (alfabetom) posredoval versko porazumljenje in združenje mogočne slovanske družine. V nekíh krajih pa bodo razglašali in tožili hvalivce najnovejše naredbe, katero je izdal glavár katoliške cerkve, kot panslaviste in rusofile, kakor se je od nekdanj godilo. Ali če je ta reč od Boga, napredovala bo kljubu političnim modrijanom našega veka. P.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta glđ. 2.30; za četrt leta glđ. 1.15.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila. Večji del onih kapljic, izlèkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letječimi besedami, ni družega ko prevare, pogosto še škodljiva. Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živece, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste. Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega r-barbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjusni, riganju, zabasanju, hemoroidalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Na prodaj

je v Oseljanu Šempaske županije

POSESTVO,

obsegajoče lepo zemljišče, ki meri enajst njiv, gozda in orane zemlje, zasajene s tita-mi, ob vožnji cesti, ki vede od Lijaka v Karnico, — ter prečarano in lepo hišo na kolna (kmeta). Čez posestvo teče vode za eno mlinsko kolo, ki nikoli ne usahne. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri upravništvu lista, ki pové lastnikovo ime.

V Vipolzah

oddá se 26. aprila t. l. med 9. in 10. uro predpoludne v vikarijski hiši po javni dražbi popravljanje te hiše. Delo je cenjeno po dosedanjem načrtu s 1305 gl. Ako bi bilo treba popraviti še kaj, kar ni sprajeto v načrt, plačalo bi se to posebe po dogovoru med podjetnikom in občino. Načrt in pogoji dela pregledajo se lahko pri podžupanu v Vipolzah, kakor tudi dan dražbe v vikarijski hiši.

Prodaja se

hiša št. 52 z dotičnimi poslopji v vasi Cesta pod Sv. Križem Vipavskim z vrtom in z brajdo tik cesarske ceste poleg hiše ter zraven še z borštom.

Cena 9.300 gl.; plačuje se tudi v obrokih. Natančnejši pogoji izvedo se po pismu z naslovom „Tajništvo v Sv. Križi pri Ajdovščini“.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krojačnici Ignacija Steinerja, ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiro narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 20 gl.
" " " " dečke	" 6 " 15 "
" " " " otroke	" 3 " 10 "
Povzame pomladanske ruknje za gospode	" 8 " 30 "
Pomladanski šaki	" 5 " 15 "

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz raznih tovarov na naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorci na zahtevo brezplačno in prosti poštnine.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Šaki za gospe od 4 do 15 glđ.

IZ

dr. Gregoriča zapuščine

v Ptuj

prodajam 200 štrtinjakov dobrega štirskega vina po ugodni ceni.

Letine od 1869 naprej.

Naročila pri

Antonu Gregoriču v Ptuj.

Št. 152/o. š. s.

Stavbena dražba

bode dne 28. aprila 1887 od 11.-12. ure opoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu Sezanskem za oddajo prizidanja k šolskemu poslopju v Št. Polaju.

Klicna cena je 505 gold. 62 kr.; dražbeni vadium in stavbena varščina 50 gold. Pismene ponudbe se ne sprejemajo.

Naris, proračun stroškov in stavbeni pogoji so pri c. kr. okrajnem glavarstvu, pa pri županstvu v Št. Polaju v spregled razpoloženi.

C. kr. okrajni šolski svet, v Sezani 4. aprila 1887.

Za pomladni čas.

Raznovrstna gotova obleka za može in za otroke iz neke slavne dunajske tovarne.

Krojačnica z zalogo robe najnovejše vrste. Dela se hitro in prav lično po cenah, ki se ne bojijo tekmovanja.

A. FELBERBAUM.

Gorica, Via Teatro, št. 8.

Jožef Culot, v Raštelji 2—25.

Naznanjam poštnim kmetovalcem, da sem dobil te dni vsakovrstnih vrtnih semen, frišnih in zagotovljenih.

Dalje naznanjam, da moja štacuna je vedno dobro preskrbljena z drobnino in igračami vsake vrste po tako nizkih cenah, da se jej ni bati tekmecev.

Jožef Culot
v Raštelji.

Jožef Culot, v Raštelji 2—25.

Franca „čisti hitro in gotovo“
profesor Karl pl. Braun na Dunaji.
Jožefa ne uzrokuje nikakih težav
profesor pl. Bamberger na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno nego
druge grenke vode.“
Vrelec profesor Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANCA JOŽEFA GRENKI VRELEC. Zalogo povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, Gironeoli, Pontoni in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

Samo sredi Raštelja št. 7.

ANTON POTATZKY V GORICI.

Bogata zaloga: norimberškega in galantijskega blaga, lepoticja, dišav, igrač, nogovic, šivnih priprav, sukanca in peje, krojaških in čevljarskih potrebščin, priprav za potnike in kadilce, cigaretnega papirja, celuloidnih zavrtnikov in zapestnikov za duhovnike, meščane in vojake; posebnost: najfineje igle za šivalne stroje.

Strune za rana godala, in sicer za: gosli, citare, kitaro, bas, glasovir itel.

Za pomladno setev se najtopleje priporočajo

SEMENA

prave francoske lucerske in štajerske rudeče detelje zagotovljene, brez preslike, potem italijanske Ray — (izmed najboljših krmil) in angleške Ray — trave, kakor tudi raznih vrst zelenjav najboljših dobrote, ki hitro kali.

Na drobno in na debelo.